

Lindha Makne
Kvalitets- och myndighetschef
lindha.makne@trelleborg.se
0410-73 43 31

Läraryrskommittens ranking Sveriges Bästa skolkommun 2020

Sammanfattning

Läraryrskommittens undersökning Bästa skolkommun bygger på en jämförelse av tio kriterier. Trelleborgs kommun ligger på 204:e plats bland landets 290 kommuner i 2020 års ranking. Föregående år hamnade kommunen på plats 165.

Lärarnas utbildningsnivå och elevernas meritvärde i årskurs 9 - likvärdighetsindex, andel barn i förskolan samt lärarlöner tillhör Trelleborgs styrkor relativt sett, medan resurser till undervisningen, lärartätheten, genomströmning på gymnasiet och nivån på sjukfrånvaron drar ner kommunens ranking.

Bakgrund

Sedan 2002 har Läraryrskommittens årligen rankat kommunerna efter resultatet på ett antal kriterier. Inom respektive kriterium rankas kommunerna från 1 till 290 där placering 1 utgör bästa värde. Läraryrskommittens viktas två kriterier särskilt högt, *andelen utbildade lärare* samt *lärartäthet*.

2019 introducerade Läraryrskommittens ett indexbaserat underlag för rankingen. Detta innebär att varje kommun dels får en ranking men också ett individuellt indexvärde, ju högre desto bättre. Indexvärdet gör det möjligt för kommunen att följa sin utveckling oberoende av hur det går för andra kommuner. 2019 var kommunens indexvärde 42,509. I årets ranking ligger det på 40,386.

2019 strök Läraryrskommittens de tre kriterier som starkast styrs av socioekonomiska faktorer:

- betygsresultat, genomsnittligt meritvärde i åk 9
- andel elever som är godkända i alla ämnen i åk 9
- andel elever som uppnår grundläggande behörighet för högskolestudier

Statistiskt underlag

Underlagsmaterialet är främst hämtat från statistik insamlad av SCB, därutöver används partsgemensam statistik och Läraryrskommittens egna undersökningar. Uppgifterna härrör från läsåret 2019/2020 när det gäller lärartäthet, andel pedagogiskt utbildade lärare och andel barn i

förskola. Mättilfället för uppgifter avseende elever avser läget den 15 oktober 2019. Mätperioden för uppgifter om lärare är november, 2019, och för årsarbetare den 15 oktober 2019. Alla kostnader (resurser till undervisning) avser kalenderåret 2019. Utbildningsresultaten är hämtade från läsåret 2018/2019.

Rankningen består från och med 2019 av tio kriterier:

1. resurser till undervisningen
2. utbildade lärare
3. lärartäthet
4. friska lärare
5. lärarlöner
6. kommunen som huvudman
7. andel barn i förskola
8. meritvärde årskurs 9, likvärdighetsindex
9. andel godkända elever, likvärdighetsindex
10. fullföljd gymnasieutbildning inom 3 år

Två av kriterierna är så kallade likvärdighetsindex, vilket betyder att resultatet baseras på en modellberäkning utifrån bakgrundsfaktorer som andel nyinvandrade elever, fördelningen pojkar/flickor samt föräldrarnas sammanvägda utbildningsbakgrund.

Gymnasieskolans statistik för resurser, behöriga lärare, lärartäthet och lärarlöner inkluderas inte då ett antal kommuner helt saknar egen gymnasieskola eller enbart erbjuder några få nationella program.

Trelleborgs kommuns placering 2020

Trelleborgs kommun ligger på plats 204 bland landets 290 kommuner i 2020 års ranking, med ett indexvärde på 40,386. 2019 hamnade kommunen på plats 165.

Trelleborg rankas lägre än samtliga fyra grannkommuner: Svedala (66), Vellinge (15), Lund (97) och Skurup (152). I hela Skåne län är Trelleborg rankad som nummer 28 av 33 kommuner. Högst placerad i länet är Höganäs följt av Lomma och därefter Vellinge.

Lärarnas utbildningsnivå och elevernas meritvärde i årskurs 9 - likvärdighetsindex, andel barn i förskolan samt lärarlöner tillhör Trelleborgs styrkor relativt sett, medan resurser till undervisningen, lärartätheten, genomströmning på gymnasiet och nivån på sjukfrånvaron drar ner kommunens ranking.

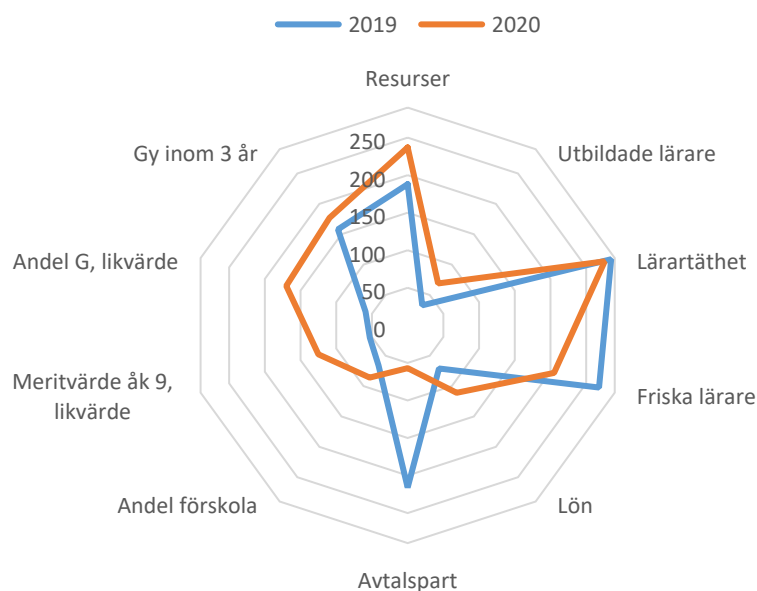
Nedanstående tabell visar Trelleborgs kommuns placering i Lärarförbundets ranking för åren 2019-2020.

Tabell. Resultat kriterier för ranking

		2019	2020
Ranking (totalt)		165	204
1	Resurser	188	237
2	Utbildade lärare	33	69
3	Lärartäthet	285	276
4	Friska lärare	268	205
5	Lön	71	111
6	Avtalspart	216	57
7	Andel förskola	66	86
8	Meritvärde åk 9, likvärde	53	125
9	Andel G, likvärde	59	170
10	Gy inom 3 år	158	177

Diagram. Resultat kriterier för ranking 2019-2020

Ju längre ut i spindeldiagrammet, desto bättre ranking.

Analys

Förra årets placering redovisas inom parentes.

1. Resurser

Ranking: 237 (188)

Uppgifterna baseras på statistik från SCB. För samtliga skolformer (förskola, grundskola, fritidshem och gymnasieskola) hämtas kostnaden för skolformen delat med antalet invånare. Denna kostnad jämförs sedan med referenskostnaden i den kommunala kostnadsutjämnings. En kommun som lägger mycket i förhållande till referenskostnaden får ett högt indexvärde och den som lägger lite får ett lågt indexvärde.

Kommentar

Resurstilldelningen, i förhållande till andra kommuner, drar ner Trelleborg i rankingen.

2. Andel pedagogiskt utbildade lärare

Ranking: 69 (33)

Kriteriet består av andel heltidstjänster i kommunal förskola med förskollärlärolegitimation, andel med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i kommunal förskoleklass, andel heltidstjänster med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i kommunal grundskola samt andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen i fritidshem. Kriteriet dubbelviktas.

Kommentar

Trelleborgs kommun klarar sig förhållandevis bra när vi jämför andelen utbildade lärare med andra kommuner. Trelleborgs kommun har de senaste åren legat över rikssnittet i förskolan och grundskolan och strax under i gymnasiet. Det råder stor konkurrens om behöriga lärare och vi arbetar kontinuerligt för att attrahera de bästa lärarna.

Andelen heltidstjänster i kommunal förskola med förskollärolegitimation, 56 procent, var vid mätpunkten 2019 oförändrad jämfört med föregående år. Snittet för samtliga kommuner var 43 procent.

Uppgiften andelen heltidstjänster med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i förskoleklass redovisas av Skolverket endast inkluderat fristående huvudmän. Andelen var 2019 86,6 procent, en marginell förändring jämfört med 87,6 2018. Andelen heltidstjänster med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i kommunala grundskolor hade sjunkit igen 2019, från 72,5 procent till 70,8. Andelen heltidstjänster med pedagogisk högskoleexamen låg dock på 85 procent, vilket är högre än rikssnittet på 80,9. Vad gäller personal i de kommunala fritidshemmen hade andelen med pedagogisk högskoleexamen sjunkit från 51 procent till 47 procent. Motsvarande siffra för riket var 39 procent.

3. Lärartäthet

Ranking: 276 (285)

Lärartäthet mäts i antal inskrivna barn per årsarbetare med förskollärarexamen, antal elever per lärare i förskoleklass, antal elever per lärare i grundskola inklusive undervisning i modersmål och svenska som andraspråk och antal barn per årsarbetare i fritidshem. Kriteriet dubbelviktas.

Kommentar

Resultatet på denna indikator hade försämrats kraftigt 2019. I denna ranking har kommunen placerats lite högre. Antalet barn per årsarbetare med förskollärarexamen i kommunal förskola har legat runt 11 barn/pedagog de senaste åren. Rikssnittet var 13 barn.

Antalet elever per lärare (årsarbetare) i kommunal grundskolan var oförändrat 13,3 elever/lärare. Det kan jämföras med Hässleholm och Svalöv som hade det lägsta antalet i hela Skåne län, 10,7 elever per lärare. Motsvarande siffra för riket som helhet var 12,2.

I fritidshemmet var andelen barn per årsarbetare 27,4, en ökning jämfört med föregående års siffra 24,8. Rikssnittet 2019 var 20,4.

4. Friska lärare

Ranking: 205 (268)

Baseras på partsgemensam statistik över sjukskrivningar.

Kriteriet mäts i andel som är sjuka och består av andelen medlemmar i Lärarförbundet som i november 2019 var tjänstlediga p g a sjukdom, helt eller delvis 30 dagar eller mer.

Kommentar

Kommunen har stigit i rankingen, sjukskrivningstalen i kommunen var dock 2019 fortsatt relativt höga. I Trelleborg var 4,5 procent av Lärarförbundets medlemmar sjukskrivna under den här perioden. Det kan jämföras med Simrishamn som hade lägst sjuktal i hela Skåne län, 1,1 procents frånvaro.

5. Lärarlöner

Ranking: 111 (71)

Baseras på partsgemensam statistik och SCB.

Löneuppgifter baseras på medellöner från samverkansrådet och avser kommunal sektor, november 2019. Kriteriet baseras på fyra delkriterier, medellöner bland grundskollärare, förskollärare, fritidshem samt lärare i praktiska/estetiska ämnen. Utöver Lärarförbundets lönestatistik innehåller kriteriet också SCB:s löneindex för varje kommun samt genomsnittlig lön för personer med minst treårig högskoleutbildning som är kommunalt anställda enligt SCB/MI:s lönestatistik 2019.

Kommentar

Trelleborg har halkat ned i rankingen. Rankingen är dock inte heltäckande eftersom Lärarnas Riksförbund och oorganiserade pedagoger inte finns med i underlaget.

6. Kommunen som huvudman

Ranking: 57 (216)

Baseras på enkätsvar från Lärarförbundets lokalavdelningar.

Enkäten handlar om hur kommunen arbetar med skolfrågor och vilka förutsättningar våra lokalavdelningar anser att lärarna ges i kommunen. Enkätundersökningen genomfördes under hösten 2020 och bestod av 16 frågor (se nedan). Svarsfrekvensen var 97 procent och 283 avdelningar svarade.

Kommentar

Trelleborgs kommun klarar sig förhållandevis bra när vi jämför kommunen som huvudman med andra kommuner. Resultat har efter att ha stadigt försämrats under flera år, glädjande förbättrats.

7. Andel barn i förskola

Ranking: 86 (66)

Baseras på officiell statistik från Skolverket. Andel av befolkningen i åldern 1-5 år som var inskrivna i kommunal förskola eller förskola som drivs i enskild regi. Pedagogisk omsorg inkluderas inte.

Kommentar

Andelen i Trelleborgs kommun har hållit sig runt 86-87 procent de senaste åren. Det kan jämföras med Vellinge och Svedala som hade den högsta andelen i Skåne län, 92 procent. Kommunen har sjunkit i rankingen 2019. Eftersom det faktiska resultatet har legat stabilt, måste andra kommuners resultat ha förbättrats. Andelen styrs av hur många familjer som har behov av barnomsorg och är inget som bildningsförvaltningen direkt kan påverka.

8. Genomsnittligt meritvärde, årskurs 9 likvärdighetsindex

Ranking: 125 (53)

Baseras på officiell statistik från Skolverket.

Meritvärdet beräknas som summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg och för 17 ämnen för elever som läst moderna språk som språkval.

Kriteriet består av en jämförelse mellan:

- elevernas sammanvägda genomsnittliga meritvärde i årskurs 9 och
- det förväntade genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 utifrån ett likvärdighetsindex som är framtaget av SCB.

Följande bakgrundsfaktorer har tagits hänsyn till i likvärdighetsindexet:

- elevens invandringsår
- fördelningen pojkar/flickor
- föräldrarnas utbildningsnivå
- antal syskon
- bostadsområdets socioekonomi
- ekonomiskt bistånd
- föräldrarnas inkomst

- om folkbokförd med bägge föräldrar eller inte

Kommentar

Betygsresultatet korrelerar med föräldrarnas utbildningsbakgrund. Strax över hälften av eleverna i den kommunala grundskolan hade 2018/2019 föräldrar som har en eftergymnasial utbildning. Elever i årskurs 9 med föräldrar som har som högst en för- eller gymnasial utbildning hade ett genomsnittligt meritvärde på 210,4. Elever med föräldrar som har eftergymnasial utbildning hade däremot ett genomsnittligt meritvärde på 244,2.

Jämfört med det förväntade resultatet låg det samlade genomsnittliga meritvärdet 0,5 poäng under, vilket ger en sämre placering än 2019. Uppgifterna är dock från läsåret 2018/2019, då vi såg en försämring i studieresultaten, särskilt avseende pojkars resultat. Det senaste läsåret, 2019/2020, har meritvärdet ökat igen, för båda könen men särskilt för flickorna. Vi ser att arbetet med inkluderande och tillgängliga lärmiljöer ger resultat.

9. Andelen elever som är godkända i alla ämnen, likvärdighetsindex

Ranking: 170 (59)

Baseras på officiell statistik från Skolverket och SCB.

Kriteriet består av en jämförelse mellan:

- andel elever som i åk 9 är godkända i alla ämnen och
- förväntad andel elever med godkänt i alla ämnen utifrån ett likvärdighetsindex framtaget av SCB.

Kommentar

I Trelleborg blev 75 procent av eleverna i årskurs 9 läsåret 2018/2019 godkända i samtliga ämnen. Det kan jämföras med Lomma som hade den högsta andelen i Skåne län, 93 procent. Kommunens resultat låg endast 0,9 procentenheter över det förväntade resultatet utifrån likvärdighetsindexet. Lsåret 2019/2020 hade andelen stigit till 77,2.

10. Andel elever som fullföljde gymnasieutbildningen inom tre år

Ranking: 177 (158)

Baseras på officiell statistik från Skolverket. Uppgifterna avser elever som är folkbokförda i kommunen oavsett om de studerat i en annan kommun eller på en fristående gymnasieskola.

Kriteriet består av en jämförelse mellan:

- andel gymnasieelever med examen inom tre år och
- förväntad andel elever med examen inom 3 år utifrån ett likvärdighetsindex framtaget av SCB.

Kommentar

Trelleborgs kommun är medelrankad när vi jämför fullföljd gymnasieutbildning med andra kommuner. Det här kriteriet bygger på hur stor andel av eleverna som klarar gymnasiet på tre år. I rankingen har vi sjunkit, men det faktiska resultatet är detsamma som året innan. I Trelleborg tog 67 procent av eleverna gymnasieexamen inom tre år läsåret 2018/2019. Det kan jämföras med Lomma som hade den högsta andelen i Skåne län, 83 procent.